

МАКИАВЕЛЛИ ПРОТИВ МАКИАВЕЛЛИЗМА:

ПСИХОЛОГИЯ, ЭТИКА, ПОЛИТИКА

Людмила АНЦИБОР

Молдавский государственный университет

MACHIAVELLI VIS-À-VIS DE MACHIAVELISM: PSIHOLOGIE, ETICĂ, POLITICĂ

În articol sunt examinate aspectele de bază ale concepției despre lume a lui Nicolo Machiavelli – cel mai mare gânditor din epoca Renașterii. Doctrina lui Machiavelli este fundamentată pe cunoașterea temeinică a legităților sociopsihologice ale comportamentului uman. Istoriceste, Machiavelli este prezentat ca un cinic fin, care consideră că la baza comportamentului politic stau avantajul (interesul) și forța, precum și că în politică trebuie să te bazezi pe forță, dar nu pe moralitate, care poate fi ignorată în cazul în care se urmărește un scop nobil.

Prin **machiavellism** se înțelege o modalitate de activitate politică, în care se recurge la orice mijloace pentru atingerea scopului propus, fiind bazată pe convingerea că, în procesul de comunicare cu alții, aceștia pot fi și chiar trebuie manipulați, că manipularea este nu doar un mod firesc, dar și cel mai eficient de a exercita influență. Cu toate acestea, în articol se argumentează teza privind realismul învățături psihologice a gânditorului italian și, în special, al ideii de bază fundamentate de dânsul: natura i-a creat pe oameni în așa fel încât ei își pot dori orice; între două poluri – dorință și realitate – apare o tensiune periculoasă (insatisfacția), susceptibilă să-l deprime pe om, să-l facă invidios, perfid sau lacom.

Machiavelli este unul dintre puținii oameni politici ai epocii Renașterii care în lucrările lor au abordat problema privind rolul personalității guvernatorului. Reieșind din realitățile Italiei contemporane lui, țară feudală fărâmițată teritorial, el considera că un principe puternic, fie și lipsit de remușcări, este mai bun în fruntea unei țări unificate, decât niște guvernatori răzleți și rivali.

În operele sale N.Machiavelli a plasat omul în locul dogmelor religioase. În opinia lui, toate procesele care au loc în societate și, prin urmare, în stat, ca institut politic de bază al acesteia, sunt determinate de natura (instinctele) omului sau de rațiunea umană. De asemenea, Machiavelli demonstrează existența unei oarecare dependențe dintre structura socială a societății și forma de guvernare.

Machiavelli contrasta vitejia antică umilinței creștinești. În aceasta din urmă el vedea un viciu, care face lumea mai neputincioasă, fiind dată în mila ticăloșilor cărora nu li se opune nicio rezistență. Astfel, abordând problema corelației dintre normele morale și oportunitatea politică, Machiavelli a dat și un răspuns argumentat psihologic la această problemă.

Trebuie, totuși, de menționat că Machiavelli nu a fost primul care a vorbit despre faptul că contradicțiile sociale constituie unul dintre elementele de bază ale vieții societății. Până la dânsul, asupra acestui fapt au indicat Platon și Aristotel, însă Machiavelli a fost primul dintre gânditorii europeni neantici care a încercat să facă o legătură între procesele ce au loc în societate și în sistemul politic al acesteia.

Cuvinte-cheie: ordine mondială, scop, mijloace, stat, religie, morală.

MACHIAVELLI AGAINST MACHIAVELLIANISM: PSYCHOLOGY, ETHICS, POLITICS

This article describes the main aspects of the worldview of Niccolo Machiavelli – one of the biggest thinkers of the Renaissance. Machiavelli's doctrine is based on a deep knowledge of social and psychological patterns of human behavior. Historically Machiavelli is shown as a keen cynic, who believed that the basis of political behavior is profit or power, and that policy should be based on force, not on the morality, which can be neglected for a good purpose.

Machiavellianism is understood as a political activity, which does not neglect any ways to achieve the goal, and is based on the belief that in communication with others you not only can, but need to manipulate, and manipulation is not just something natural, but also it is the most effective way of interaction. In this article, however, is explained the thesis about profound psychological realism of Italian thinker doctrine and, in particular, his following fundamental thesis that nature has created people so, that they may want anything; between two poles - the desired and actual - there is a dangerous voltage (dissatisfaction), which can fracture the human being, and make him envious, greedy or insidious.

Machiavelli - one of the few figures of the Renaissance, who in his writings raised the question about the role of the leader's personality. He believed, basing on the realities of his day Italy, which suffered from feudal fragmentation, that it is better to have strong prince at the head of the unified sovereign country, even if he has no remorse; than competing specific rulers.

Machiavelli in his writings on the place of religious dogmas placed the man. According to him, all the processes which are taking place in the society and, consequently, in the country as its main political institution, are determined by the human nature (instincts), or the human mind.

Moreover, Machiavelli indicated the presence of certain dependence between the social structure of society and form of government. Machiavelli set the ancient valor against Christian humility. The last he considered something evil, that

makes the world become weak and give it to the power of unopposed villains. Thus, Machiavelli gave a psychologically reasoned response to the question of relationship between moral norms and political expediency.

However, it should be noted, that Machiavelli wasn't the first who spoke about the social contradictions as one of the main element of society. Before him, it was indicated by Plato and Aristotle, but he was the first of European non-ancient thinkers who attempted to link the processes taking place both in the society and its political system.

Keywords: *world order, goal, way, state, religion, moral.*

Prezentat la 22.11.2013

Publicat: iulie 2014